

Waar het beeld zichzelf maakt

Toen ik aan de PXL studeerde, waren maquettes, collages en ruimtelijke constructies mijn manier om vat te krijgen op een innerlijke beweging: het verlangen om de werkelijkheid niet te kopiëren, maar te onderzoeken. In die periode keek ik intens naar kunstenaars als **Matthias Weischer, Neo Rauch, Arturo Herrera, Thomas Houseago, Tomma Abts, Norbert Bisky, Sofie Ristelhueber** en **Bernard Frize** — makers die het beeld niet begrijpen als een afdruk, maar als een plaats waar realiteit kantelt. In mijn masteronderzoek analyseerde ik hoe hun werken niet tonen wat iets is, maar hoe waarneming breekt, glijdt, verschuift. Je ziet dat in de manier waarop Weischer ruimtes opentrekt, waarin Rauch symbolische logica's laat botsen, waarin Ristelhueber de sporen van gebieden toont maar nooit het gebied zelf. Die kunstenaars vormden mijn gereedschapskist toen ik nog letterlijk werkte met snijlijnen, volumes, sneden, plooiën.

Vandaag ben ik niet meer "de kunstenares die met maquettes werkt". Dat beeld blijft soms aan mij kleven, maar het hoort bij een fase die waardevol was omdat hij me heeft gevormd, niet omdat hij me nog definieert.

Want dat was toen.

Vandaag is dat alles **ingezakt in het lichaam**. De constructie bestaat niet langer als maquette — ze bestaat als een innerlijke ruimte; als intuïtief verband dat zich aandient op het moment dat ik schilder.

Ik werk niet meer vanuit een plan, maar vanuit een voortdurende verschuiving. Fragmenten van reizen, wandelingen, architecturen, vakanties, kleuren, lichtvallen, herinneringen — een grote innerlijke databank die zich laat activeren zodra het doek openligt. Wat ooit moest worden opgebouwd, verschijnt nu als losse elementen die spontaan met elkaar in dialoog gaan.

Het schilderen is daardoor geen uitvoering maar een **uitvouwen**. Een beweging die doet denken aan Deleuze's idee van de plooï: het virtuele dat zich verweeft met het werkelijke. Of aan Bachelards gedachte dat ruimte ontstaat in de verbeelding nog voor ze materieel wordt.

Schilderen is voor mij een proces dat dichtbij **non-dualisme** komt: een praktijk waarin ik telkens opnieuw moet loslaten dat ik degene ben die het maakt. Het schilderij is geen object dat ik beheers, maar een ruimte waar ik in mag verdwijnen — een plek waar het zelf en het beeld elkaar even opheffen. Ik schilder niet om een vorm vast te leggen, maar om te zien wat verschijnt wanneer het persoonlijke wil wijken voor het ruimer bewustzijn dat doorstroomt.

Het is een **tantrisch** proces:
zien, weglaten, omarmen, terugtrekken, opnieuw beginnen.
Niet vasthouden aan expansie, maar toestaan dat een vorm sterft zodat een andere kan ontstaan.
Een voortdurende oefening in niet-weten.

Elke laag is een poging om naar binnen te luisteren.
Elke overlaag is een manier om te vergeten wat ik dacht te weten.
Elke verdwijning maakt het beeld scherper.

Ik geloof dat het schilderij pas begint te léven wanneer ik stop met sturen — wanneer het geheel dat nog niet bestaat zichzelf begint te vormen door mij heen. Zoals Ristelhueber de littekens toont van wat onzichtbaar blijft, zo probeer ik de plekken op te sporen waar het landschap innerlijke ruimte wordt.

Mijn werk is daarom geen wereldbeeld, maar een **bewustzijnsbeeld**. Geen representatie van een werkelijkheid, maar een voorstel voor hoe werkelijkheid kan aanvoelen wanneer je haar toelaat om te verschuiven.

Het is niet de maquette die mij nog vormt — het is het veld waaruit de maquette ooit is ontstaan.

Elise Berkvens